

Til Landbruks- og matdepartementet v/landbruks- og matminister
Klima- og miljødepartementet v/klima og miljøminister

Fra Landbruket i Rogaland ved Sveinung Svebestad, arbeidsgruppe i Rogaland nye gjødselkrav, og Marit Epletveit, leder av Rogaland Bondelag.

Sak Nytt gjødselregelverk – store konsekvenser for Rogaland – behov for dialog

Et samlet landbruk i Rogaland er engasjert i arbeidet med ny gjødselbrukforskrift. I 2018 etablerte vi en politisk/faglig arbeidsgruppe, som i dag består av de fleste landbruksorganisasjonene i fylket.

Vi er bekymret for konsekvensene for landbruket i fylket ved skjerpa spredearealskrav. Derfor ønsker vi å komme i dialog, før eventuell høring av ny gjødselbrukforskrift, for å bidra i arbeidet med å finne løsninger som hensyntar både matproduksjon, klima og miljø.

Vi viser til pågående sak i Nationen om hvordan avlingstall blir hentet inn og brukt i arbeidet med ny gjødselbrukforskrift. Vi registrerer at det blir stilt spørsmål til det faglige grunnlaget departementene har brukt til utkast til ny gjødselbrukforskrift, og da spesielt NIBIO rapport vol. 2 nr.131 2016.

Diskusjonen viser at det er stor faglig usikkerhet knyttet til faktiske avlingstall. Vi frykter at et regelverk som kun bygger på gjennomsnitts avlingstall, som i tillegg er usikre, vil kunne hindre uttak av store avlinger. Vi mener vi må ha et regelverk som stimulerer til høyt avlingsnivå.

Forslag vi støtter i utkast til revidert forskrift

Tiltakene om krav til oppsamling, lagring og anlegg, lagerkapasitet, samt spredetidspunkt for husdyrgjødsel, er tiltak som vil ha like stor miljøeffekt som skjerpa spredearealskrav. Dette er tiltak som vi støtter.

Arbeid som pågår i Rogaland.

Nytt faggrunnlag fra Rogaland

På bakgrunn av NIBIO rapport vol. 2 nr.131 2016 har nevnte arbeidsgruppe tatt initiativ til et faglig arbeid ved å dokumentere avlingstall fra vårt fylke. NMBU er engasjert som forskningsinstitusjon. På bakgrunn av avlingstall, fôrprøver og jordprøver, vil vi gjøre beregninger på fosforbalanse i Rogaland. Vi er i gang med å beregne resultatene, og ber om at vi får legge de fram for ansvarlige i departementene når de er klare innen sommeren.

SSBs innhenting av data

Bønder fra Rogaland har i flere år kommet med innspill til måten SSB innhenter og beregner avlingsnivåer på. De har blant annet ikke tatt hensyn til tørrstoffet i graset. Innspillene til SSB er gjort både som kommentarer i registreringene og på telefon til ansvarlige.

Økonomiske vurderinger

Jæren Rekneskapslag fører regnskap for 900-1000 bønder. Styret har bestemt at de skal vurdere de økonomiske konsekvensene ved skjerpa spredeareal (3 kg P) hos 8-10 fulltidsbønder med ulike produksjoner. Resultatene så langt viser halvering av driftsoverskuddet. Arbeidet vil bli fullført i løpet av februar, og vi ønsker å gjøre resultatene kjent for ansvarlige i departementene.

Landbrukets arbeid for å bedre vannkvaliteten

Landbruket sitt arbeid over år for år for å oppnå bedre vannkvalitet, har gitt resultater. Næringen er innstilt på å holde fram med arbeidet. Gjennomførte tiltak er bl.a. utbygging lagerkapasitet, randsoner i belastede vassdrag, renseparker, bevisste gjødslingsstrategier mm. Vi mener at vi oppnår mer med flere målrettede tiltak enn ensidig søkelys på spredeareal. Nye teknikker og metoder kan også komme til. Likeens forventer vi at allerede vedtatte tiltak blir gjennomførte, før nye tiltak vedtas.

Landbrukets dilemmaer – flere hensyn å ta

Det er et mål å opprettholde verdiskaping og matproduksjon i hele landet. Derfor må vi ha en helhetlig tilnærming til hvordan landbruket kan bidra til bedre vannkvalitet samtidig som et mangfold av til dels kryssende målsetninger for norsk landbruk skal tas hensyn til. Vi klarer ikke se proporsjonalitet mellom kostnad og forventet gevinst ved strenge spredearealskrav ut fra beregningene i NIBIO rapport vol. 7 nr.50 2021. I tillegg til konsekvensene for primærleddet, landbruksindustrien og andre tjenesteytere til landbruket, vil skjerpa spredearealskrav også få dramatiske konsekvenser for kommuneøkonomien.

Oppsummering

Et samlet landbruk i Rogaland er bekymret for utviklingen av næringen i fylket. Vi ber

om å komme i dialog, før eventuell høring av ny gjødselbrukforskrift, for å finne løsninger som hensyntar både matproduksjon, klima og miljø.

For landbruket i Rogaland, 18.02.22

Marit Epletveit
leder Rogaland Bondelag

Sveinung Svebestad
for arbeidsgruppe i Rogaland nye gjødselkrav

Følgende organisasjoner har gitt sin tilslutning til brevet på vegne av Rogalandslandbruket:

Felleskjøpet Rogaland Agder v/Sveinung Svebestad
Fjørfelaget v/Kai Petter Flesjå
Forum Ku v/Alf Egil Vaula
Jæren Rekneskapslag v/ Irene Hobberstad
Jær-kommunene v/Mons Skrettingland
NLR Rogaland v/Håkon Pedersen
Nortura v/Tone Steinsland
Rogaland Bondelag v/Marit Epletveit
Prima Brands v/Harald Reime
Produsentlaget til Q-meieriet v/Endre Nærland
Tine AS v/Asgeir Pollestad

Kopi: Ordførerne i Rogaland og Rogalandsbenken.

Aktuelle lenker:

[Søker meir kunnskap om avlingsnivå og fosfornivå i Rogaland | Statsforvalteren i Rogaland](#)
[Finn balansen, NIBIO - Bondevennen](#)